

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 140/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť SENION, n. o., Ulica S. Chalupku 1B/9823, Martin, zastúpenej advokátom Mgr. Richardom Karkóom, Sad na Studničkách 1029/32, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 174/2013 z 28. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť SENION, n. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2014 faxom a 23. septembra 2014 poštou doručená sťažnosť SENION, n. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 174/2013 z 28. mája 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), sa návrhom podaným 30. januára 2012 domáhala vypratania nehnuteľností v jej vlastníctve voči obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca v prvom rade“), a voči sťažovateľovi (ďalej spolu len „odporcovia“). Navrhovateľ a odporca v 1. rade uzavreli 1. júla 2010 nájomnú zmluvu k predmetným nehnuteľnostiam na dobu určitú – do 31. decembra 2010. Uvedený nájomný vzťah bol dvakrát predĺžený na základe § 676 ods. 2 Občianskeho zákonníka – prvýkrát do 30. júna 2011 a následne do 31. decembra 2011, keďže navrhovateľ ako vlastník nepodal v zákonnej lehote návrh na vypratanie nehnuteľnosti na súde. Nájomný vzťah bol ukončený 31. decembra 2011.

Navrhovateľ uzavrel 15. januára 2012 nájomnú zmluvu s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nájomca“), ktorej obsahom je prenájom predmetných nehnuteľností.

Predmetné nehnuteľnosti boli 30. marca 2012 zaradené do súpisu majetku úpadcu – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „úpadca“), ako majetok tretej osoby zabezpečujúci záväzok úpadcu. Následne úpadca – v zastúpení správkyňou konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] – uzavrel 1. júna 2012 nájomnú zmluvu so sťažovateľom, ktorej obsahom je prenájom predmetných nehnuteľností vo vlastníctve navrhovateľa.

Uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 R 1/2013 z 12. marca 2014 bol na majetok navrhovateľa vyhlásený konkurz. Správca konkurznej

podstaty [REDACTED] a následne [REDACTED] oznámili, že súhlasia s pokračovaním v napadnutom konaní.

O návrhu navrhovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 11 Cb 25/2012-98 z 18. januára 2013 tak, že zaviazal sťažovateľa vypratať predmetné nehnuteľnosti. Návrh voči odporcovi v 1. rade zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie navrhovateľ aj sťažovateľ, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom č. k. 13 Cob 174/2013-284 z 28. mája 2014 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu zvyhodňuje správkyňu konkurznej podstaty navrhovateľa oproti správkyňi konkurznej podstaty úpadcu v tom, že jej dáva právo vypratať nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané len v súpise majetku úpadcu podľa § 76 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“). Podľa sťažovateľa správkyňa konkurznej podstaty navrhovateľa nie je oprávnená nakladať s majetkom, ktorý nie je súčasťou súpisu podstat, t. j. nie je oprávnená ani vypratať predmetné nehnuteľnosti. Z týchto skutočností sťažovateľ odvodzuje aj záver, že správkyňa konkurznej podstaty navrhovateľa nemala ani aktívnu vecnú legitimáciu na podanie návrhu na vypratanie nehnuteľnosti.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Spísaním majetku do súpisu konkurznej podstaty sa právne relevantným spôsobom ustalauje otázka, čo všetko tvorí konkurznú podstatu. To znamená, že sa určuje rozsah majetku, s ktorým je správca oprávnený nakladať, prípadne ho speňažiť. Súpis konkurznej podstaty plní zabezpečovaciu funkciu v tom smere, že iná osoba ako správca nemôže s majetkom disponovať od momentu, čo je spísaný. Z toho dôvodu nie je možné, aby správca nakladal aj s iným majetkom, prípadne nie je možné, aby boli iné osoby obmedzené nakladať s majetkom v zmysle § 76 ods. 1 posl. veta, pokiaľ nie je zapísaný do súpisu.

... správu majetku podliehajúceho konkurzu vykonáva v zmysle ust. § 86 ods. 1... zákona o konkurze... správca konkurznej podstaty. V danom prípade je nepochybné, že realizovanie vypratania nehnuteľnosti je výkonom správy majetku, a preto aktívne legitimovaný na podanie žaloby o vypratanie nehnuteľnosti by mal byť výlučne správca, ktorý má predmetné nehnuteľnosti zapísané v súpise a nie správca, ktoré ich v súpise zapísané nemá. Súd nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu nesprávne právne vyhodnotil a svojvoľne vykladal na zistený skutkový stav aplikované zákonné ustanovenia.

... dodnes podľa informácií sťažovateľky o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty [úpadcu]... právoplatne rozhodnuté nebolo...

Pokiaľ ide o argumentáciu súdu, že správkynia konkurznej podstaty [úpadcu]... nemala aj napriek zapísaniu predmetných nehnuteľností do svojho súpisu konkurznej podstaty právo tieto nehnuteľnosti prenajať, nakoľko tieto nie sú vlastným majetkom úpadcu, ale majetkom zabezpečujúcim záväzky úpadcu, sťažovateľka uvádza (okrem zrejmej skutočnosti, že takáto otázka je pre sťažovateľku irelevantná..., že zákon síce zveruje do pôsobnosti správcu výslovne možnosť konať v mene tretej osoby pri speňažovaní majetku, čo však neznamená, že správca konkurznej podstaty by nemohol prenajať nehnuteľnosti vo vlastníctve tretej osoby, keďže môže ako jediná osoba uskutočňovať (logicky) správu majetku zapísanú do súpisu konkurznej podstaty. Vlastník vecí nie je podľa žiadneho ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii oprávnený spravovať majetok podliehajúci konkurzu, a teda ani žiadať vypratanie nehnuteľnosti, ktoré spravuje správca konkurznej podstaty. Takéto oprávnenie by bolo v rozpore s účelom zákona, ktorý toto oprávnenie zveruje výlučne správcovi konkurznej podstaty (§ 86 z. č. 7/2005 Z. z...), ktorý má majetok zaradený v súpise. Súd nerešpektoval účel zákona, pričom vychádzal najmä z doslovného znenia ustanovenia § 79 ods. 2 ZKR, ktoré nemôže obmedzovať správcu pri správe majetku podliehajúceho konkurzu, ktorý je vo vlastníctve tretej osoby.

Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybné potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho... odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov...

Súd sa teda nevyporiadal s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej navrhovateľ (resp. správca konkurznej podstaty, ktorý tento majetok nemá ani v svojom súpise majetku) ako vlastník veci nie je oprávnený predmetné nehnuteľnosti spravovať namiesto správkyne konkurznej podstaty, ktorá predmetné nehnuteľnosti v súpise zapísané má, a teda ani nemôže mať aktívnu legitimáciu v konaní o vypratanie týchto nehnuteľností.“

Sťažovateľ vo svojej argumentácii poukazuje na to, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), pričom konkrétne uvádza uznesenie sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 z 21. decembra 2009. Sťažovateľ tvrdí, že odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto smere je „nepostačujúce, nakoľko predmetné rozhodnutie sa vzťahuje k právnemu posúdeniu absolútnej neplatnosti právneho úkonu Nájomnej zmluvy zo dňa 01. 06. 2012 podľa § 37 ods. 2 Občian. zákonníka, a teda či uzavretie Nájomnej zmluvy s [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 15. 01. 2012 spôsobilo, že plnenie z Nájomnej zmluvy zo dňa 01. 06. 2012 bolo objektívne nemožné, a teda Nájomná zmluva zo dňa 01. 06. 2012 bola absolútne neplatná. Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 z 21. 12. 2009... jednoznačne vyplýva, že objektívna nemožnosť plnenia daná nebola, a teda zmluva nemôže byť z toho dôvodu absolútne neplatná. Krajský súd jednoducho uviedol, že predmetné rozhodnutie sa na uvedený prípad nevzťahuje, čo zdôvodnil najmä tým, kedy došlo k uzavretiu Nájomnej zmluvy s [REDAKOVANÉ], čo v danom prípade nebolo podstatné. Krajský súd tak svojvoľne rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou, ktorá sa na daný prípad jednoznačne vzťahovala.“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

... Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Krajského súdu Žilina zo dňa 28. 05. 2014, č. kon. 13 Cob/174/2013 porušené bolo.

... Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 28. 05. 2014, č. kon. 13 Cob/174/2013 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Krajský súd Žilina je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia (v sume 340,90 €, pozn.) na účet advokáta... do 2 mesiacov od právoplatnosti vydaného rozhodnutia.“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu z 28. mája 2014. Uvádza, že napadnutý rozsudok je exekučným titulom, na základe ktorého možno vykonať exekúciu vypratáním. Poukazuje na to, že je neziskovou organizáciou, ktorá v predmetných nehnuteľnostiach prevádzkuje zariadenie sociálnych služieb, t. j. zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb.

„V prípade núteného výkonu touto sťažnosťou napádaných rozhodnutí v rámci exekučného konania spôsobom vypratáním nehnuteľnosti, by spolu so sťažovateľom boli vykázaní z vypratávaného objektu aj občania, ktorí sú ubytovaní v zariadení sťažovateľa. Dôsledky, ktoré by nastali prípadnou realizáciou núteného výkonu sťažnosťou napádaných rozhodnutí by pre sťažovateľa nebolo možné odstrániť, resp. by bolo možné odstrániť len s neprimeranými ťažkosťami, nakoľko občania, ktorým poskytuje sťažovateľ službu, by boli po vykázaní nútení požiadať o sociálnu službu iného neverejného poskytovateľa sociálnych služieb.“

Sťažovateľ je toho názoru, že odklad vykonateľnosti rozsudku... zo dňa 28. 05. 2014... nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a jeho výkon by neznamenal pre navrhovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám, pri odložení vykonateľnosti.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať

predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 28. mája 2014.

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 28. mája 2014 potvrdil rozsudok okresného súdu. V odôvodnení poukázal na odvolaciu argumentáciu sťažovateľa a, aplikujúc § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku okresného súdu. Krajský súd poukázal na relevantné skutkové zistenia, okrem iného na to, že sťažovateľ užíval predmetné nehnuteľnosti na základe zmluvy o podnájme uzavretej s odporcom v 1. rade, ktorý zanikol spolu so zánikom nájomného vzťahu 31. decembra 2011. Následne poukázal na relevantné ustanovenia zákona o konkurze (§ 44 ods. 1, § 76 ods. 1, § 79 ods. 1 až 3 a § 86 ods. 1), z ktorých odvodil rozdielny režim týkajúci sa majetku úpadcu a majetku tretej osoby, ktorý podlieha konkurzu, a tiež aj rozdielny rozsah oprávnení správcu konkurznej podstaty vo vzťahu k tomuto majetku. V rámci týchto úvah sa zaoberal aj otázkou aktívnej vecnej legitímácie vlastníka majetku po zápise tohto majetku do súpisu podstát v konkurznom konaní. V tejto súvislosti uviedol:

„V súvislosti s odvolacím dôvodom žalovaného v 2/ rade, a to námietky nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, po zápise predmetných nehnuteľností do súpisu majetku SKP [REDAKOVANÉ] zo dňa 30. 3. 2012 s odkazom na ust. § 86 ods. 1 ZKR, uvádza vo všeobecnosti krajský súd, že súpis je možné kvalifikovať ako inú právnu skutočnosť, ktorá spôsobuje určené právne následky. Zápisom majetku do súpisu nastávajú právne účinky voči samotnému správcovi a tretím osobám. Len čo bol majetok zapísaný do súpisu, iná osoba ako správca nesmie majetok previesť, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť jeho hodnotu alebo likviditu (§ 76 ods. 1 ZKR). Tieto

právne účinky sa týkajú tak majetku úpadcu, ako aj majetku tretích osôb, bez ohľadu na to, či bol majetok do súpisu zapísaný oprávnenne alebo neoprávnenne. To, že sa majetok tretej osoby zapíše do súpisu, však neznamená, že by správca v dôsledku toho nadobudol oprávnenie s ním nakladať v tom rozsahu, ako je to v prípade majetku, ktorý patrí úpadcovi (§ 44 ods. 1 ZKR). Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v tomto smere zveruje do pôsobnosti správcu len možnosť konať v mene tretej osoby pri speňažení majetku. Teda oprávnenie odplatne previesť majetok tretej osoby. Je potrebné zvýrazniť, že len čo je majetok zapísaný do súpisu, tretia osoba nesmie ďalej majetok previesť na iného, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť jeho likviditu alebo hodnotu. Je zrejmé, že z ust. § 79 ods. 3 ZKR vyplýva, že majetok tretej osoby podlieha konkurzu len pokiaľ zabezpečuje záväzok úpadcu. K poukazu žalovaného v 2/ rade na ust. § 86 ods. 1 ZKR sa zvýrazňuje, že pri výkone správy majetku podliehajúceho konkurzu je správca povinný postupovať s odbornou starostlivosťou (§ 7 ZKR), ktorú by mal vykonávať tak, aby, pokiaľ to bolo možné rozumne očakávať, došlo k zhodnoteniu tohto majetku. Vyhlásením konkurzu prechádzajú na správcu dispozičné oprávnenia len z úpadcu, nie z tretích osôb, a v prípade, že sa majetok tretej osoby zapíše do súpisu, dispozičné oprávnenia (v obmedzenom rozsahu) nadobúda až po tomto zápise (§ 79 ods. 2 ZKR). Zápis do súpisu v zmysle ust. § 79 ods. 1 ZKR neznamená nadobudnutie vlastníckeho práva, ale len obmedzenie práva tretej osoby k tomuto zapísanému majetku. To znamená, že pokiaľ predmetné nehnuteľnosti boli zapísané do konkurznej podstaty, nie je možné vyhodnotiť právne účinky zápisu do konkurznej podstaty správcom s účinkami konštitutívnymi, predmetný zápis nie je listinou osvedčujúcou vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam, ale len právo (obmedzené) nakladať s ním v rozsahu vymedzenom v ust. § 76 ods. 1 ZKR, keďže zákon v zmysle ust. § 79 ods. 2 ZKR zveruje do pôsobnosti správcu možnosť konať v mene tretej osoby pri speňažení majetku. Teda v zhode s prvostupňovým súdom i odvolací súd zápis tohto majetku do súpisu nevníma a nehodnotí ako právnu skutočnosť s dôsledkom straty aktívnej legitimácie žalobcu ako vlastníka domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva voči tomu/tým, ktorý/-í podľa do jeho vlastníctva neoprávneným užívaním zasahuje/-ú.“

Následne sa krajský súd vysporiadal s otázkou možnosti navrhovateľa uzavrieť nájomnú zmluvu s nájomcom pred súpisom predmetných nehnuteľností a aj prípadnej počiatočnej nemožnosti plnenia vyplývajúcej z tejto zmluvy, pričom uviedol:

„V tejto súvislosti preto súhlasí odvolací súd i so závermi prvostupňového súdu vo vzťahu k platnosti Nájomnej zmluvy uzatvorenej dňa 15. 1. 2012 žalobcom ako vlastníkom so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako nájomcom (č. l. 38-40 spisu). Len na doplnenie uvádza, že predmetná zmluva bola uzatvorená s účinnosťou od 01. 02. 2012 (čl. VII. bod 1. zmluvy), s dohodnutým časom dočasného užívania na dobu určitú, a to od 01. 02. 2012 do 31. 12. 2017 (Čl. II. bod 1. predmetnej zmluvy). K uzatvoreniu tohto zmluvného vzťahu došlo v dobe pred zápisom dotknutých nehnuteľností do súpisu, t. j. v čase, keď žalobca ako vlastník veci bol v zmysle ust. § 123 Občianskeho zákonníka oprávnený s vecou nakladať bez obmedzenia. Pre úplnosť, k žalovaným v 2/ rade v odvolaní namietanej neplatnosti Nájomnej zmluvy zo dňa 15. 01. 2012, pre počiatočnú nemožnosť plnenia na strane žalobcu, a to nemožnosť faktického plnenia povinností z nájmu, tak odkazuje krajský súd na závery vyslovené v rozhodnutí NS SR sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 zo dňa 21. 12. 2009, na ktoré poukazoval sám v podanom odvolaní, so zvýraznením dohodnutého vzniku účinkov nájmu mesiac od uzatvorenej zmluvy, t. j. od 01. 02. 2012. Ak žalobca nesplnil povinnosť vyplývajúcu z ust. 664 Občianskeho zákonníka, tak tretia osoba ako nájomca sa môže domáhať svojich práv v zmysle ust. § 673, § 674, a § 679 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.“

Krajský súd tiež posudzoval otázku platnosti nájomnej zmluvy z 1. júna 2012, možnosť aplikácie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 v prerokúvanej veci a otázku oprávnenia správcu konkurznej podstaty úpadcu uzavrieť predmetnú nájomnú zmluvu. V týchto súvislostiach uviedol:

„Ako bolo už vyššie krajským súdom uvedené, samotná aktívna legitimácia žalobcu na podanie žaloby o vypratanie však nemá za následok, že nárok žalobcu na požadovanú ochranu je už tým bez ďalšieho opodstatnený, pretože žalovaný/-í totiž môže/-u mať právo na užívanie veci, právo na zasahovanie do vlastníctva žalobcu, ak vykonáva/-jú oprávnenia vyplývajúce okrem iného i z platných zmlúv. Preto správne prvostupňový súd, vzhľadom na

žalobcom vznesenú námietku absolútnej neplatnosti Nájomnej zmluvy uzavretej medzi [REDAKOVANÉ] konajúcou [REDAKOVANÉ], správkyňou konkurznej podstaty úpadcu (prenajímateľ) a žalovaným v 2/ rade ako nájomcom zo dňa 01. 06. 2012 (č. l. 31-33 spisu) podľa ust. § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prejudiciálne posudzoval platnosť predmetnej zmluvy. V tejto súvislosti odvoláciu námietku žalovaného v 2/ rade, že nebolo možné okresným súdom prejudiciálne posudzovať platnosť Nájomnej zmluvy zo dňa 01. 06. 2012 z dôvodu, že [REDAKOVANÉ] nebola účastníkom tohto konania, odvolací súd s odkazom na Rč. 53/1999, podľa ktorého v konaní, v ktorom sa žalobca domáha vypratania nehnuteľností, môže súd predbežne posúdiť otázkou platnosti zmlúv, aj keď účastníkmi konania nie sú všetky osoby, ktoré zmluvu uzavreli, a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2002, sp. zn. 2 Cdo 105/02 veta pred bodkočiarkou, podľa ktorého otázku platnosti nájomnej zmluvy môže súd v konaní o vypratanie nehnuteľností nebytových priestorov riešiť ako otázku predbežnú, zhodnotil so záverom jej nedôvodnosti.

K ďalšiemu odvolaciemu dôvodu, a to nesprávnemu právnomu posúdeniu absolútnej neplatnosti právneho úkonu Nájomnej zmluvy zo dňa 01. 06. 2012 podľa § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka okresným súdom s odkazom na rozpor s ustálenou judikatúrou, napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 zo dňa 21. 12. 2009, je potrebné uviesť, že v danej sporovej veci sa jednalo o odlišný prípad. V konaní bolo preukázané, že žalobca v postavení vlastníka po podaní žaloby voči žalovaným v 1/ a v 2/ rade, o vypratanie nehnuteľností z dôvodu jej užívania žalovaným v 1/ rade a z opatrnosti i žalovaným v 2/ rade po zániku Nájomnej zmluvy zo dňa 01. 07. 2010 ku dňu 31. 12. 2011, dňa 15. 01. 2012 uzavrel Nájomnú zmluvu so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako nájomcom (č. l. 38-40 spisu) s účinnosťou od 01. 02. 2012 (Čl. VII. bod 1. zmluvy), ktorou prenechal predmetné nehnuteľnosti nájomcovi do dočasného užívania na dobu určitú, a to od 01. 02. 2012 do 31. 12. 2017 (Čl. II. bod 1. predmetnej zmluvy). K uzatvoreniu tohto zmluvného vzťahu došlo v dobe pred zápisom dotknutých nehnuteľností do súpisu, t. j. v čase, keď žalobca ako vlastníka veci bol v zmysle ust. § 123 Občianskeho zákonníka oprávnený s vecou nakladať bez obmedzenia. K poukazu odvolateľa na rozhodnutia NS SR sp. zn. M Cdo 251/2002,

76/2003, 2 Cdo 271/2004, s tvrdením formálnej neplatnosti žalobcom predloženej, nájomnej zmluvy, je potrebné uviesť, že k tomuto tvrdeniu bližšie zdôvodnenie neposkytol, len odkázal na ust. § 3 ods. 2 zákona č. 116/1990 Zb., v ktorej súvislosti zvyrazňuje krajský súd platnú právnu úpravu v ust. § 3 ods. 2 zákona č. 116/90 Zb. s účinnosťou od 01. júla 2004, teda úpravu platnú v čase uzatvorenia nájomnej zmluvy medzi žalobcom a tretím subjektom, podľa ktorého nebytové priestory sa prenajímajú na účely, na ktoré sú stavebne určené, navyiac, okresný súd sa s otázkou posúdenia nájomnej zmluvy, nie podľa jej označenia, ale obsahu zaoberal, so správnym právnym záverom uzavretia zmluvy o nájme v zmysle ust. § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ následne, až po zápise predmetného majetku do súpisu bola dňa 01. 06. 2012 uzavretá Nájomná zmluva medzi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] konajúcou [REDAKOVANÉ], správkyňou konkurznej podstaty úpadcu (prenajímateľ) a žalovaným v 2/ rade ako nájomcom zo dňa 01. 06. 2012, správkyňa konala v rozpore so zásadou, že nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má. Zvýrazňuje odvolací súd, že právny úkon učinенý v rozpore so zásadou, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, než sám má, je absolútne neplatný pre nemožnosť plnenia; táto neplatnosť pritom pôsobí priamo zo zákona (*ex lege*) a od počiatku (*ex tunc*), pričom vadu, ktorá neplatnosť spôsobila, nemožno dodatočne nijako zhojiť a takýto právny úkon teda nemôže byť ani konvalidovaný (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 26 Cdo 2470/2008). Teda, pokiaľ dňa 01. 06. 2012 správkyňa úpadcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uzatvorila so žalovaným v 2/ rade Nájomnú zmluvu, tak previedla na žalovaného v 2/ rade viac práv, než sama mala, keďže na predmetné nehnuteľnosti už bola uzavretá dňa 15. 01. 2012 Nájomná zmluva medzi žalobcom a tretím subjektom (rozsudok NS SR sp. zn. 26 Cdo 2470/2008). Je potrebné uviesť, že počiatočná nemožnosť právneho úkonu robí právny úkon absolútne neplatným. To, či o počiatočnej neplatnosti subjekty právneho úkonu vedeli, či nie, je právne bezvýznamná. Počiatočná právna nemožnosť plnenia z dôvodu nemožnosti plnenia prichádza do úvahy tam, kedy predmet plnenia je neuskutočniteľný v dôsledku určitej právnej prekážky v existujúcej dobe uskutočneného právneho úkonu, čo v danom prípade nastalo, a to, že SKP úpadcu previedla viac práv, než sama mala (*nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet*).

Teda, ide o stav objektívneho rozporu s právom, či zákonom. V danom prípade, ak správkyňa konkurznej podstaty, ktorá nadobudla oprávnenie s predmetnými nehnuteľnosťami nakladať až dňom 30. 03. 2012, bez prihliadnutia na odbornú starostlivosť uzavrela Nájomnú zmluvu so žalovaným v 2/ rade dňa 01. 06. 2012, t. j. v čase existencie a trvania zmluvy o nájme uzavretej medzi žalobcom a tretím subjektom, správne prvostupňový súd vyslovil neplatnosť tohto právneho úkonu.“

Pri preskúmvaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu z 18. januára 2013, ktorým tento uložil sťažovateľovi povinnosť vypratať predmetné nehnuteľnosti. Okresný súd v odôvodnení poukazuje na námietku sťažovateľa o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa, pričom uviedol svoje právne závery, ktoré prezentoval takto:

„Námietku nedostatku aktívnej legitímácie na podanie takejto žaloby na strane navrhovateľa odporcovia odvodzovali od ustanovenia §-u 76 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V priebehu konania totižto bolo preukázané, že predmetné nehnuteľnosti správkyňa zapísala do súpisu majetku v konkurznom konaní vedenom voči vyššie uvedenému úpadcovi. Zápis majetku podľa §-u 76 ods. 1 ZKR má za následok, že potom, ako bol tento majetok do súpisu zahrnutý, iná osoba ako správca nesmie majetok previesť, dlhodobo prenajať, zriadiť na ňom právo k cudzej veci alebo inak zmenšiť jeho hodnotu alebo likviditu. Tieto právne účinky sa pritom týkajú tak majetku úpadcu, ako aj majetku tretích osôb bez ohľadu na to, či bol majetok do súpisu zapísaný oprávnene alebo neoprávnene. Tieto následky nastávajú okamihom, kedy dôjde k zápisu majetku

do súpisu. Toto ustanovenie tak má nepochybne za následok výrazné obmedzenie navrhovateľa ako vlastníka vo vzťahu k možnosti nakladať s predmetom jeho vlastníckeho práva, ktorý bol zapísaný do súpisu majetku podstaty. Obmedzenie sa však týka len možnosti majetok previesť, dlhodobo prenajať alebo na ňom zriadiť vecné práva k cudzej veci, či zmenšiť jeho hodnotu. Obmedzenie sa tak nedotýka bežného užívania tohto majetku osobou, ktorá je naďalej evidovaná ako vlastník tohto majetku, a zápis majetku do súpisu podstaty nemá žiaden vplyv ani na už existujúce záväzkovo-právne vzťahy týkajúce sa tohto majetku. Z vykonaného dokazovania totižto bolo zistené, že ešte predtým, ako bol majetok zapísaný do súpisu podstaty, uzatvoril navrhovateľ ako vlastník tohto majetku nájomnú zmluvu s treťou osobou spoločnosťou [REDAKOVANÉ]. Na základe ustanovenia §-u 76 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii teda možno konštatovať výrazné obmedzenie dispozičného oprávnenia navrhovateľa ako vlastníka k predmetnému majetku. Toto ustanovenie však nemá za následok také obmedzenie navrhovateľa ako vlastníka, že by stratil aktívnu legitimáciu na uplatnenie svojho vlastníckeho práva voči osobe, o ktorej tvrdí, že jeho majetok užíva neoprávnene. Navrhovateľ je pritom podľa uzatvorenej nájomnej zmluvy povinný prenajímateľovi [REDAKOVANÉ] umožniť užívanie majetku, ktorý je predmetom tejto nájomnej zmluvy (čl. IV bod 2 tejto zmluvy). Zápis predmetných nehnuteľností do súpisu nemá na túto povinnosť navrhovateľa ako prenajímateľa žiaden vplyv. V prípade nesplnenia povinnosti predmet nájmu odovzdať nájomcovi môže nájomca voči navrhovateľovi uplatňovať právo na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa čl. VI bod 18 zmluvy a nájomcovi tiež vzniká právo zmluvu vypovedať (čl. VI bod 14 zmluvy).

Na základe uvedeného je súd potom toho názoru, že zapísanie majetku patriaceho navrhovateľovi do súpisu podstaty v konkurznom konaní nemá za následok stratu aktívnej legitimácie navrhovateľa na podanie žaloby o vypratanie veci, ktorou sa navrhovateľ ako vlastník domáha ochrany svojho vlastníckeho práva voči osobe, ktorá do tohto práva užívaním predmetných nehnuteľností neoprávnene zasahuje.“

Okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia poukázal na námietku sťažovateľa, že predmetné nehnuteľnosti užíva na základe nájomnej zmluvy, a tiež na námietku

navrhovateľa, že táto zmluva je podľa neho neplatná. Čo sa týka týchto skutočností, okresný súd uviedol:

„Ako už bolo uvedené vyššie, z vykonaných dôkazov bolo zistené, že navrhovateľ po ukončení nájomného vzťahu s odporcom v rade I/ uzatvoril dňa 15. 01. 2012 nájomnú zmluvu ohľadom týchto nehnuteľností s nájomcom [REDACTED]. Následne boli tieto nehnuteľnosti zapísané do podstaty úpadcu v konkurznom konaní a správkyňa dňa 01. 06. 2012 uzatvorila na tieto nehnuteľnosti ďalšiu nájomnú zmluvu. V tejto súvislosti treba poukázať na ustanovenie §-u 76 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, Z tohto ustanovenia totižto nevyplýva, že by samotná skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti boli spísané do súpisu majetku v konkurznom konaní, mala akýkoľvek vplyv na právne vzťahy týkajúce sa tohto zapisovaného majetku. Preto samotný zápis do podstaty, nemal žiaden vplyv na nájomnú zmluvu, ktorá bola platne uzatvorená vlastníkom týchto nehnuteľností dňa 15. 01. 2012, teda v čase, kedy navrhovateľ ešte nebol obmedzený vo svojom dispozičnom oprávnení zápisom svojho majetku do súpisu podstaty. K tomuto obmedzeniu došlo až neskôr a až po zápise majetku do podstaty by už navrhovateľ nemohol uzatvoriť nájomnú zmluvu, nakoľko oprávnenie uzatvoriť takúto zmluvu zápisom nehnuteľností do podstaty prešlo na správkyňu. Súd preto dospel k záveru, že Nájomná zmluva uzatvorená dňa 15. 01. 2012 zápisom prenajatých nehnuteľností do súpisu majetku podstaty nebola nijakým spôsobom dotknutá.

Súd sa potom zaoberal námietkou navrhovateľa podľa §-u 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda námietkou počiatočnej právnej nemožnosti plnenia vo vzťahu k nájomnej zmluve uzatvorenej správkyňou. Počiatočná nemožnosť plnenia je upravená v citovanom ustanovení §-u 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zákonným dôsledkom počiatočnej nemožnosti plnenia právneho úkonu je jeho absolútna neplatnosť. Nie je pritom podstatné, či o počiatočnej nemožnosti plnenia subjekty právneho úkonu v dobe jeho vzniku vedeli alebo nevedeli. Na právny úkon, ktorého predmetom je od počiatku nemožné plnenie, sa hľadí tak, akoby nikdy platne nevznikol. Pre posúdenie, či sa jedná o počiatočnú alebo následnú nemožnosť plnenia podľa §-u 575 Občianskeho zákonníka je rozhodujúce, aký bol stav v čase vzniku právneho úkonu. Následná nemožnosť plnenia nastáva až dodatočne po vzniku právneho úkonu, kdežto počiatočná nemožnosť plnenia musí byť daná už v dobe

jeho vzniku. Počiatočnú nemožnosť plnenia pritom možno rozlišovať na nemožnosť faktickú a nemožnosť právnu. Tak právna ako aj faktická počiatočná nemožnosť plnenia má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 25 Cdo/1569/2001). Právna nemožnosť plnenia nastáva v prípade, kedy v okamihu uskutočnenia právneho úkonu existuje právna prekážka brániaca tomu, aby sa úkon stal platným. Touto prekážkou však nemožno chápať napr. nedovolenosť právneho úkonu podľa §-u 39 Občianskeho zákonníka. V právnej teórii sa pritom ako modelový príklad uvádza práve uzatvorenie nájomnej zmluvy v situácii, kedy už prenajímaná vec bola skôr prenajatá tretej osobe. Takáto nájomná zmluva je potom od počiatku neplatná. O rovnakú situáciu sa jedná aj vo vzťahu medzi účastníkmi. Ako už bolo uvedené vyššie, v konaní súd zistil, že 15. 01. 2012 bola uzatvorená platná Nájomná zmluva medzi navrhovateľom ako vlastníkom a treťou osobou. Následne síce prenajímané nehnuteľnosti boli spísané do majetku podstaty, avšak samotný zápis do majetku nemal žiaden vplyv na existenciu, trvanie, či zánik právnych vzťahov, ktoré k tomuto majetku vznikli pred jeho zápisom do podstaty. Na správkyňu podľa zákona prešlo právo tento majetok dlhodobo prenajímať, avšak uzatvoreniu ďalšej nájomnej zmluvy bránila počiatočná právna nemožnosť plnenia spočívajúca v tom, že prenajímané nehnuteľnosti už skôr boli prenajaté ich vlastníkom na základe platnej nájomnej zmluvy tretej osobe.

Možno preto konštatovať, že plnenie, ku ktorému sa správkyňa zaviazala, je v dôsledku právnej prekážky spočívajúcej v existencii inej skôr uzatvorenej nájomnej zmluvy, právne nemožné, pričom táto prekážka bola daná už v čase uzavretia nájomnej zmluvy správkyňou. Neplatnosť právneho úkonu podľa §-u 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka je pritom neplatnosťou absolútnou, a to bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto v konaní dovolal. Rozhodné nie je ani to, či prípadne došlo k vydaniu súdneho rozhodnutia určujúceho, že takýto právny úkon je neplatný. Súd na takúto okolnosť v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu prihliada ex offio, teda aj bez námietky dotknutého účastníka.

Na základe uvedených skutočností potom súd dospel k záveru, že zmluva uzatvorená správkyňou ako prenajímateľom a s odporcom v rade 2/ ako nájomcom je pre počiatočnú právnu nemožnosť plnenia absolútne neplatným právnym úkonom. V priebehu súdneho

konania pritom medzi účastníkmi bolo nesporné, že odporca v rade 2/ predmetné nehnuteľnosti patriace navrhovateľovi naďalej užíva. Ak na takéto užívanie na strane odporcu v rade 2/ nie je daný žiadny právny dôvod, je uplatnený nárok navrhovateľa ako vlastníka na vypratanie týchto nehnuteľností voči odporcovi v rade 2/ v celom rozsahu skutkovo a právne dôvodný. Preto súd návrhu navrhovateľa voči odporcovi v rade 2/ vyhovel a uložil mu povinnosť vypratať predmetné nehnuteľnosti, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

Z citovaného vyplýva, že konajúce súdy sa vysporiadali s námietkou sťažovateľa o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa s tým, že uvedené právne závery možno aplikovať aj na aktívnu vecnú legitímáciu správkyne konkurznej podstaty navrhovateľa. Rovnako tak sa konajúce súdy zaoberali aj otázkou neplatnosti nájomnej zmluvy z 1. júna 2012, ktorú uzavrel sťažovateľ so správkyňou konkurznej podstaty úpadcu. Krajský súd sa tiež vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa právnych záverov, ktoré vyslovil najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 z 21. decembra 2009.

Najvyšší súd v uvedenom uznesení poukázal na okolnosti, ktoré považuje v tomto smere za relevantné (napr. dojednanie neskoršieho vzniku nájmu od uzavretia zmluvy, možnosť ukončenia dovtedajšieho nájmu a pod.). Uvedené úvahy však nijako nevyučujú záver, že uzavretie nájomnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti, ktorá je už predmetom nájmu, môže byť neplatným právnym úkonom pre právnu nemožnosť plnenia. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že vo veci, v ktorej rozhodoval najvyšší súd, nájomné zmluvy týkajúce sa pozemkov uzatváral vlastník. V prerokúvanom prípade nájomnú zmluvu z 15. januára 2012 uzatváral navrhovateľ ako vlastník, pričom nájomnú zmluvu z 1. júna 2012 uzatvárala správkyňa konkurznej podstaty úpadcu.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na to, že súpis majetku tretej osoby nemá v zásade vplyv na už existujúce právne vzťahy týkajúce sa tohto majetku. Uvedený právny záver doplnil krajský súd, ktorý poukázal na povinnosť správkyne konkurznej podstaty vykonávať svoju činnosť s odbornou starostlivosťou. Uviedol tiež, že v dôsledku existencie nájomnej zmluvy z 15. januára 2012 správkyňa konkurznej

podstaty úpadcu nemala bez ďalšieho právo uzavrieť k tej istej nehnuteľnosti ďalšiu nájomnú zmluvu s iným subjektom. Ak tak konala, previedla podľa krajského súdu na iného viac práv, ako sama mala. Na tomto základe obstoje právny záver krajského súdu, že „v danej sporovej sa jednalo o odlišný prípad“.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že zo zákona o konkurze nemožno odvodiť neobmedzené právo správcu konkurznej podstaty vstupovať do existujúcich právnych vzťahov týkajúcich sa majetku tretej osoby, ktorý je predmetom súpisu. Správca konkurznej podstaty teda nemá automaticky právo vypovedať napr. existujúcu nájomnú zmluvu týkajúcu sa majetku tretej osoby, ktorý je predmetom súpisu. Z toho dôvodu správca konkurznej podstaty nemá možnosť v rovnakom rozsahu právne uvoľniť majetok tretej osoby pre časovo neskoršiu dispozíciu s rovnakým obsahom, ako ju má samotný vlastník. Právny záver konajúcich súdov o neplatnosti nájomnej zmluvy z 1. júna 2012 pre právnu nemožnosť plnenia je jeden z možných výkladov korešpondujúci relevantnej právnej úprave. Tento právny záver nie je arbitrárny, možno k nemu dospieť výkladom príslušného ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, a preto je ústavne udržateľný (m. m. II. ÚS 124/2011).

Sťažovateľ v sťažnosti tiež poukazuje aj na rozdielnosť prístupu všeobecných súdov k rozhodovaniu v obdobných veciach.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj právny názor, podľa ktorého právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. 12. 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných

veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštalácie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštalácia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého rozsudku krajského súdu prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľa za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto rozhodnutie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným

súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení zákona o konkurze a Občianskeho zákonníka krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2015